

Socha římské vlčice s nemluvnaty Romulem a Remem se nehledá ve věčném městě lehce

VLČÍ cesta

Legends o svatém Františku z Assisi jsem měl rád od malička. Vyprávěla mi je babička Anna a já jsem hltal příběhy o vlídném světcí, který miloval zvířata a ta milovala jeho.

Kláster San Francesko v Assisi. Ve spodním kostele je v kryptě umístěná rakev, v níž spočívají ostatky svatého Františka

Akdyž jsem na zahradě sypal sýkorám do krmítka slunečnicová semínka (pěkně na špičkách - do krmítka jsem jen taktak dosáhl), představoval jsem si Františkovo slavné kázání ptáčkům. O legendě, v níž se František setká s vlkem, mi však babička neřekla nic. Určitě mi ji zamlčet nechtěla, prostě o ní nevěděla...

František z Assisi

*„Buď pochválen, můj Pane,
bratrem větrem a vzduchem,
oblačným i jasným, jakýmkoli počasím,
vším tím, co dávaš svým tvorům
jako požebnání. (František z Assisi)*

Roku 1181 (nebo snad 1182?) se v Assisi narodil Francesco (Giovanni) Bernardino, který později proslul jako svatý František z Assisi. Encyklopedické slovníky jeho fascinující osobnost většinou odbudou řádky typu: italský básník, zakladatel řádu františkánů (řád byl založen roku 1209); v latinských a italských zpěvech chváli chudobu, lásku k člověku a přírodě; jeho nejslavnějším dílem je básně Sluneční píseň (v jiných překladech nazývána Píseň bratra Slunce či Píseň tvorstva). Ani my (s ohledem na kynologický časopis) nebudeme o mnoho košatější. Dodejme jen, že František

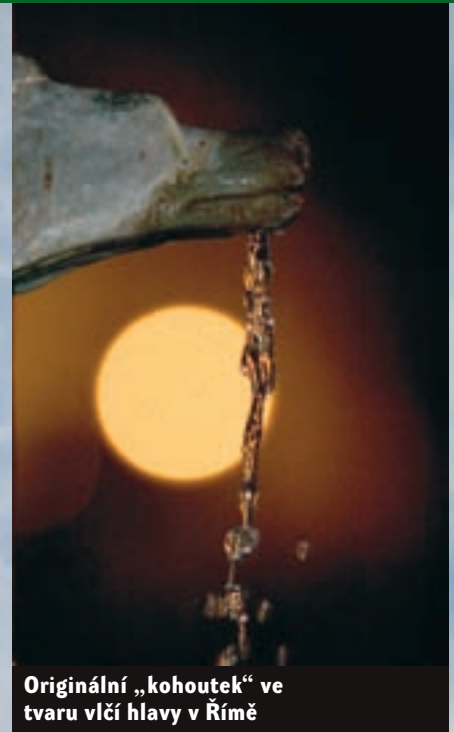
podnikl řadu poutí, mimo jiné navštívil Egypt, Saint-Jean-d'Acree a pravděpodobně navštívil Svatá místa (v letech 1219 - 1220). V roce 1224 byl František na hoře La Verna obdařen stigmaty. Roku 1226 umírá František v Porciunkule. Dne 16. července 1228 kardinál Hugolin (Řehoř IX.) Františka kanonizuje a o dva roky později, 25. května, jsou světcovy ostatky uloženy do okázalé baziliky v Assisi. Tolik stručná fakta. Zájemce o Františkovy životní osudy uspokojí řada více či méně zasvěcených knih. Jednu z nejlepších napsal například proslulý francouzský historik Jacques Le Goff: Svatý František z Assisi (v českém překladu vydalo nakladatelství Vyšehrad v roce 2004).

Zázraky

Jako každý správný světec (promiňte mi ten heretický tón) konal i František zázraky. Jacques Le Goff uvádí jejich výčet: „V Ascoli uzdraví nemocné a obrátí (na víru - pozn. aut.) třicet osob, kleriků i laiků; v Arezzu vyléčí koňská uzda, kterou držel v ruce, umírající rodičku; v Citta della Pieve uzdraví jeden z jeho věrných nemocné tím, že se jich dotkne provazem, který používal František jako cingulum; v Toscanelle uzdraví ochrnutého a v Narni stíženého dnou, vyžene ďábla z posedlých v San Geminio, mezi Todi a Terni, a v Citta di Castello. Nedaleko Bevagne naslouchají ptáci jeho kázání a v Gubbio přiměje „bratra vlka“, aby přestal být zlý. Poslední z Františkových zázraků nás bude zajímat nejvíce...

Vlk z Gubbio

Umbrijské město Gubbio (dnes má 32 000 obyvatel) nazývali Římané Iguvium. Leží 40 kilometrů severně od Perugia na severovýchodním okraji úrodné kotliny, do které ústí skalní roklina. Nad Gubbio se vypínají dva významné vrchy - Monte Calvo (983 m n. m.) a Monte Ingino (906 m n. m.). Podle legendy sužoval obyvatele Gubbio nebezpečný vlk. Když padl soumrak, neodvažovali se obyvatelé vytáhnout paty z domova. Nebezpečný vlk byl prý neobyčejně velký (jak už vlci v pověstech bývají) a páchal mnoho krvavých zločinů. Neskližená úroda hnila na polích a dobytek byl zavřen ve stájích a ovčincích. Všechny pokusy zbavit se vlka selhaly.

Originální „kohoutek“ ve tvaru vlčí hlavy v Římě

Muži ztratili odvahu a ženy byly zoufalé; všichni prosili boha o záchranu. A ta přišla... z nedalekého Assisi.

František se v doprovodu dalšího mnicha vydal do Gubbio; šli bosí, oděni do skromných kuteň z hrubého hnědého plátna. Cestou do Gubbio se s vlkem nesetkali, přestože František cestou hlasitě zpíval hymny ke cti Stvořitele. Oba muži byli v Gubbio přijati s nadšením, i když nikdo nechápal, jak by mohli bezbranní bosí mniši krvelačnou šelmu přemoci.

František se se svým (notně vyděšeným) druhem vydal k lesu, kde bylo podle vyprávění místních lidí vlčí doupě. Náhle se ozvalo zavytí. František zamířil k místu, odkud vytí přicházelo, zatímco jeho ustrašený druh prchl do úkrytu za skálu. Vlk stál uprostřed cesty s vyceněnými zuby a chystal se skočit na svou kořist. Františkovo chování ho však mátl: malý neozbrojený vousatý mužík stál před ním klidně a naopak - stále se k němu blížil. „Bratře vlku, neposloucháš svého Pána, když bez jeho svolení zabíjíš ty, které on stvořil. Ve jménu Kristově ti prikazuji, abys už nikdy neublížil ani mně, ani nikomu jinému!“ pravil František tichým, ale rozhodným hlasem. Po těch slovech prý vyhasl krvelačný žár ve vlčích očích, vlk pokorně sklonil hlavu, pomalu přišel před Františka, posadil se k jeho

Interiér kaple svatého Dominika u řeky Sagittario

Svatý František a vlk Díl 20.

Gubbio – místo setkání sv. Františka s vlkem, si ponechává svou středověkou atmosféru

nohám a na znamení smíru mu podal svou tlapu.

Obyvatelé Gubbia nechtěli věřit svým očím, když spatřili oba muže přicházet ve společnosti obávaného vlka, který vedle nich šel jako poslušný pejsek. František je ujistil, že od nynějška jim šelma neublíží, jen ji musí každý den krmit. Strašlivý vlk z Gubbia s krvavou minulostí tak nakonec pokojně dožil svůj život v malém městečku, kde chodil od dveří ke dveřím, aby dostával od vděčných usedlíků svou denní stravu.

Assisi

Kde se nacházejí ostatky zmíněného vlka, nevíme, ale kde naleznou ostatky svatého Františka, bezpečně ví statisíce věřících. Jen 14 kilometrů na jihovýchod od Perugia leží Assisi, jedno z nejvýznamnějších poutních míst v Itálii, které je trvale obleženo poutníky a turisty. Dominantou věhlasného místa je františkánský klášterní komplex San Francesco. V klášterním objektu se vlastně nacházejí hned dva majestátní kostely Basilica di San Francesco. Ve spodním z nich (v kryptě přistavěné až v roce 1818) spočívají v rakvi ostatky svatého muže.

Vlk v kostele

Použitý titulek působí až nepravděpodobně bulvárně. Kdo však po vlčích pátrá, může (navzdory nevšimavosti publikací a turistických průvodců) objevit na řece Sagittario poblíž vesnice Villalago kapli zasvěcenou svatému Dominikovi. Její interiér skrývá fresky, zachycující setkání vlka a svatého Františka. I když jde

o malby poněkud naivní, zvlčila srdce určitě potěší.

Italští vlci dnes

Vlci v Itálii naštěstí stále žijí, i když divočiny v jejich hustě zalidněné zemi na rozdávání určitě není. Apeninští vlci (vědci je označují za *Canis lupus italicus*) jsou oproti svým karpatským bratránkům subtilnější. Jejich teritoria najdeme především v divokých a málo zalidněných Abruzzách. Nejvyšší početní stavy vlků

V Abruzzském národním parku stále žijí ostražití vlci

jsou především v pohoří Sibillini a v Abruzzském národním parku (v populárním a turisty celoročně navštěvovaném pohoří Gran Sasso je vlků o poznání méně). Vlci jsou v Itálii celoročně hájeni a dostává se jim absolutní zákonné ochrany. Avšak kolik vlků dnes v Itálii skutečně žije, je mi naprostou záhadou, a ani odpovědi zoologů nejsou jednoznačné. Právě naopak. Jejich názory se neliší v desítkách ani stovkách jedinců, ale hned v tisících... Například zatímco německá Biologická společnost pro volnou přírodu v Mnichově uvádí, že v Itálii žije 300 vlků, francouzská expertka na vlky Anne Dominique Ménatoryová odhaduje, že v Itálii žije 4 až 5 tisíc těchto šelem. Na základě svých zkušeností z jiných „vlčích evropských území“ se takříkajíc „držím při zdi“ a více důvěřuji mnichovskému odhadu.

Hledání římské vlčice

Knížky průvodců po Itálii pro turisty jsou tlusté a proklatě těžké. Italská země památkami historie a umění přetéká, je jimi nasytlena jako silné víno, které rychle stoupá „nepřipraveným“ a nenasytým do hlavy. Ale uznejte - jak mohou „vlčí fanatikové“ pobývat v Itálii a nenavštívit sochu vlčice, která odkojila (prý na příkaz boha Marta) Romula a Rema? I když ten příběh zná každý, kdo absolvoval základní školu, nutno přiznat, že světově známá bronzová socha římské vlčice se dvěma batolaty, z nichž jedno dalo věčnému městu jméno Roma, se nehledá tak snadno. Snad i proto, že navzdory fotografiím v dějepisných učebnicích (i vlastní fantazii) to není socha nikterak velká. A oč je socha menší, na o to vyšším soklu spočívá. Ale nakonec - jak dosvědčuje fotografie - byla římská vlčice i s Romulem a Remem „dopadena“.

Vlk zachránce

Italské slunce je nemilosrdné! Na vlastní kůži to pocítil fotograf Filip, který pod ním po celé dny pobíhal, ověšen svou fotografickou technikou, bez klobouku. Nakonec ho slunce zdolalo až v Římě: Filip dostal úžeh. Když se rozpalený horečkou mráкотně potácel ulicemi věčného města, nenarazil ve svých halucinacích ani na Federika Felliniho či Sophii Lorenovou, nýbrž na vodovodní kohoutek ve tvaru vlčí hlavy s osvěžující ledovou vodou. „Tehle vlk či snad vlčice mi zachránil život,“ dušoval se vděčně Filip. U svého vlčího zachránce se fotograf zotavoval až hluboko do noci... A pak že zázraky neexistují a legendy lžou...

Jaroslav Monte Kvasnica